
Educarea atenției în dezvoltarea timpurie a limbajului și a abilităților de manipulare a obiectelor

Ioana Goga

Absolvent Facultatea de Psihologie
și Științele Educației

Coordonator Lector. Dr. Oana Benga

Conținut

- ◆ Motivația cercetării
- ◆ Teoria
- ◆ Obiective și ipoteze
- ◆ Metodologia de lucru
- ◆ Rezultate
- ◆ Relevanța studiului

Motivația

Identificarea a 3 lipsuri

1. Inexistența corpusurilor cu vorbire adresată copiilor în limba română
 - Tatiana Slama-Cazacu (1957-1968)
 - CHILDES – Mac Whinney (1984-2000)
2. Construcția modelelor computaționale de dezvoltare a limbajului și a capacităților cognitive în lipsa unor date extrase din scenarii ecologice de interacțiune
 - Robotica epigenetică și socială
 - vs.
 - Proiectul ***Ai*** - HAL
3. Incompleta cunoaștere și înțelegere a mecanismelor implicate în dezvoltarea colaborativă a abilităților atenționale, imitative și lingvistice la copiii până la 3 ani.
 - Eu?

Teoria

Cum învață copiii semnificația cuvintelor ?

- ◆ Criteriul perceptiv – Clark (1974)
- ◆ Criteriul funcțional – Nelson (1973)
- ◆ Episoade de atenție împărtășită - Tomasello & Todd (1983)
 - Urmărirea atenției vs. Direcționarea atenției
- ◆ Cicluri percepție-acțiune – Gibson (1979), Zukow-Goldring (2001)
 - Gesturile părinților vorbesc mai tare decât cuvintele
 - Conceptul de ***educare a atenției***

Obiective și ipoteze

Obiectiv

- ◆ Analiza strategiilor de educare a atenției în interacțiunea părinte-copil

Variabile

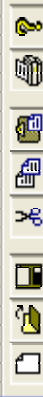
- ◆ Imitație vs. ghidaj
- ◆ Vârsta copilului

Factori

- ◆ Mecanisme de direcționare/urmărire a atenției
 - Gesturi
 - Cuvinte
- ◆ Răspunsul copilului
- ◆ Realizarea sarcinii
 - Inițierea acțiunii
 - Menținerea în sarcină
 - Atingerea consensului
- ◆ Sincronizarea cuvânt-referent

Metodologia

- ◆ CHILDES - Child Language Data Exchange System
 - Înregistrări din peste 26 de limbi
- ◆ CHAT - Codes for the Human Analysis of Transcripts
 - Transcrierea cuvintelor, informațiilor paralingvistice și prozodice, și a acțiunilor celor care interacționează
- ◆ INCA-A – Inventory of Communicative Acts (Ninio, Snow, Pan, & Rollins 1994)
 - Codarea actelor de comunicare pe două nivele: tipul de interacțiune și tipul propoziției
- ◆ Studiu transversal incluzând 11 diade părinte-copil
 - Condiții de observație: Joc liber, imitație, ghidaj
 - 7 copii au fost transcriși și codați


```

320 *MOT: și-acuma pune~le înapoi. •
321 %spa: $NIA:RP
322 *CHI: 0 &=gaze:cups.
323 %spa: CHI looks at the cups on the table. CHI is holding the large green
324 cup [= cup 6].
325 %cod: $ASA:POS
326 *MOT: ia~o pe aia roșie +... •
327 %spa: $NIA:RP
328 %cod: $DAS:CL:AV
329 *CHI: 0.
330 %act: CHI puts green cup [= cup 6] on the table.
331 *MOT: nu mamă@f [ ] tre(buie) să le pui înapoi [>] !
332 •
333 %spa: $NIA:CR $NIA:RP
334 %cod: $ANA:POS $SAT $DSE:GL
335 *CHI: unde [?] [>] asta # aici ! •
336 %spa: $NIA:SI
337 %act: CHI picks up the yellow cup [= cup 3] and puts it in the red cup [=
338 cup 6].
339 %cod: $ASA:POS $ACT:AC:SZ $ACT:RC:IN $STR:PA:SR $SYN
340 *CHI: 0. •
341 %act: CHI picks up the larger green cup [= cup 6] and puts it over the
342 red cups assembly [=cups 3+5].
343 %cod: $ACT:AC:YY $ACT:RC:CT $STR:PT:NS:3
344 *MOT: nu [ ] nu &=head:no invers [<].
345 •
346 %spa: $NIA:CR $NIA:RP
347 %cod: $EVAL $DSE:CR
348 *CHI: invers [<] [ ] invers [>].

```


120216

Commands

working

output

lib

mor lib

D:\LICENTA\Filme copii\Mihaela.3.2\Corpus\

C:\chilides\Clan\lib\

C:\chilides\Clan\lib\

mlu darius1.cha

mlu darius2.cha

freq *MOT +u darius1.cha darius2.cha

freq *CHI +u darius1.cha darius2.cha

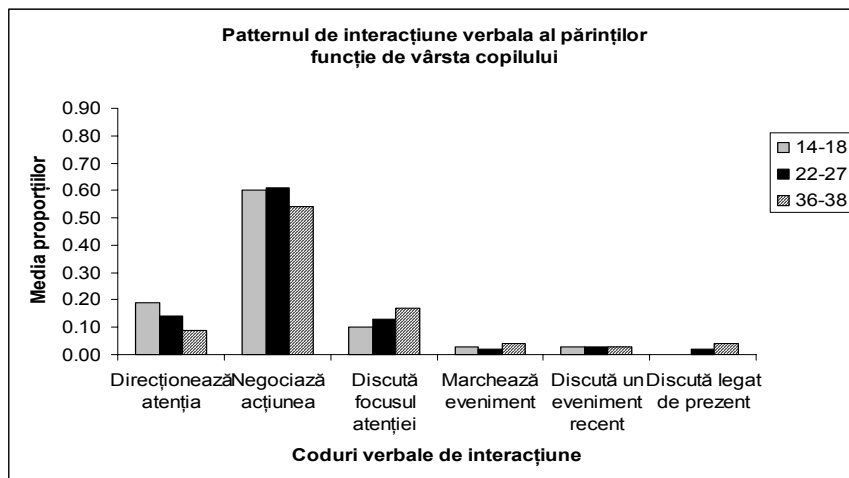
Structurarea interacțiunii funcție de vârstă

◆ Gesturi

- Părinții copiilor mai mici (<2 ani) folosesc de două ori mai multe gesturi decât ceilalți părinți (3 ani)
- Proporțiile gesturilor de *ghidare și arătare a unui obiect* scad cu vârsta.

◆ Cuvinte

- Proporția codurilor de *directionare a atenției* scade ne semnificativ cu vârsta și crește, tot ne semnificativ, proporția codurilor de *discutare a focusului atenției*.

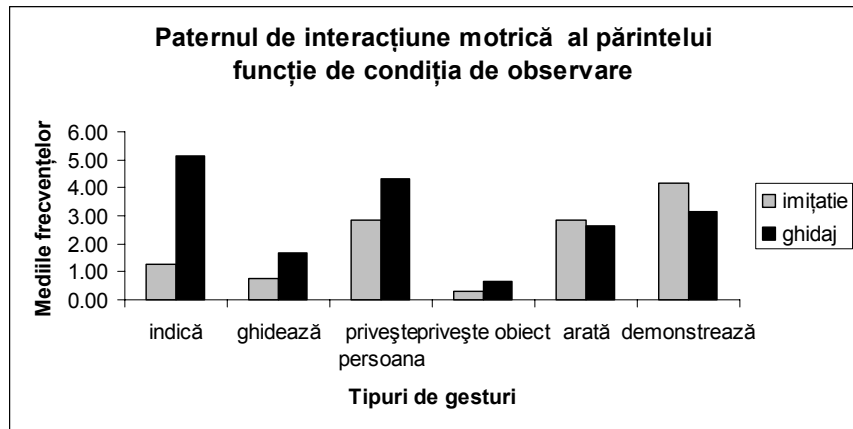
◆ Sincronizare cuvânt-referent

- Sincronizare în proporție de 70% în interacțiunea cu copilul de 18 luni.
- Sincronizare în proporție de 45% și lipsa referentului în 32% din cazuri în interacțiunea cu un copil de 27 luni.

Imitație vs. ghidaj vs. joc

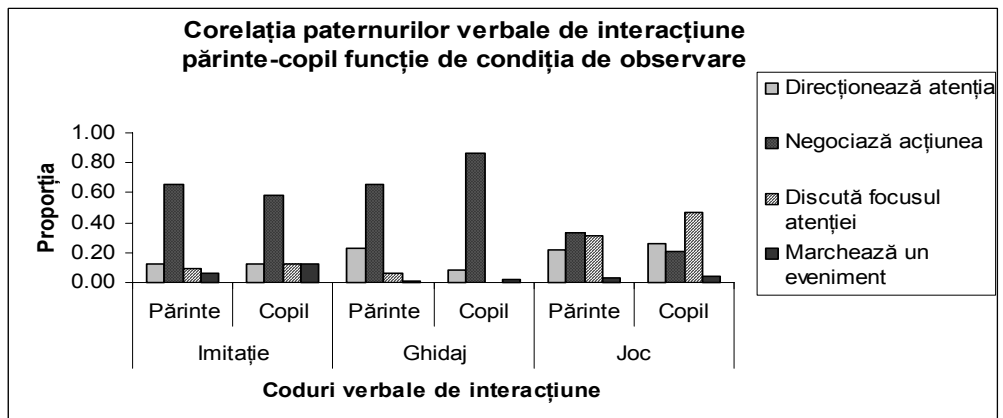
◆ Gesturi

- Părinți: diferențe semnificative în utilizarea gestului *indică* în condițiile de imitație și ghidaj
- Copii: 5 copii din 7 își intensifică în ghidaj, comportamentele de atenție împărtășită: *privire a celuilalt* și *privire către obiectul țintă*.

◆ Cuvinte

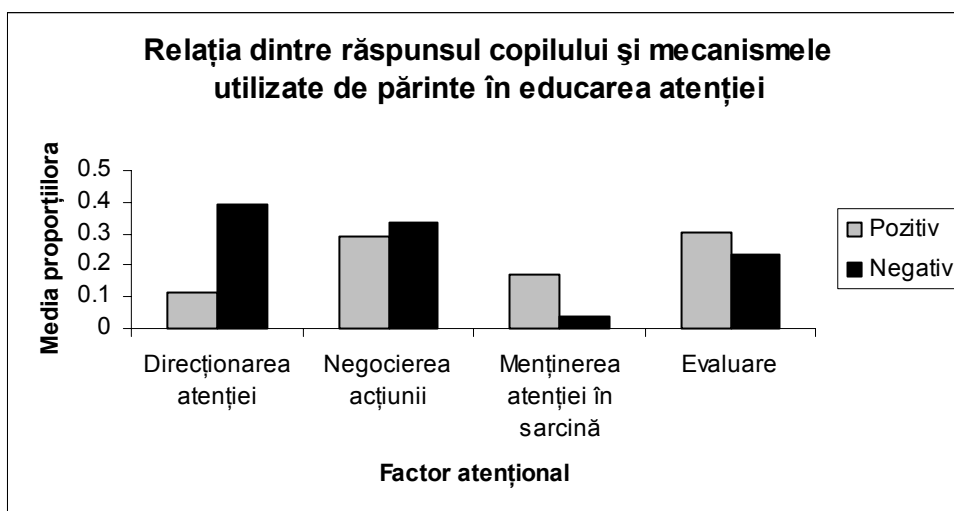
- Părinți: diferențe între proporțiile de *negociere a acțiunii* și *discutare a focusului atențional* între ghidaj/imitație și joc
- Copii: 2 copii din 3 își adaptează intențiile de comunicare funcție de cele ale părintelui

Operaționalizarea factorilor și testarea relațiilor

- ◆ Un răspuns pozitiv crește probabilitatea de apariție a comportamentelor de evaluare și de menținere în sarcină. Un răspuns negativ crește probabilitatea de apariție a codurilor de direcționare a atenției.

Relevanța studiului

- ◆ Corpusul *SeriatedCups*
 - Conține date relevante pentru studiul interacțiunilor sociale părinte-copil
 - Poate fi utilizat pentru modelarea proceselor de achiziție a vocabularului
- ◆ Rezultate preliminare
 - La nivelul intențiilor de comunicare și a modurilor de formulare nu există diferențe între părinți funcție de vârsta copilului
 - Structurarea sarcinii apare la nivelul implementării intențiilor: gesturi vs. cuvinte, sincronizare vs. absența referentului
 - Un model atențional poate fi formulat pe baza unor factori observați la toți părinții și a unor relații observate între probabilitățile de apariție a factorilor
- ◆ Re-cadrarea abordării
 - Strategiile optime de educare a atenției iau în considerare intențiile copilului
 - Reușita în sarcină este condiționată de suprapunerea dintre intențiile copilului și structura oferită de părinte

Mulțumiri

Psiholog Adriana Boloș

Psiholog Ioana Tincaș

Prof. Larisa Avram, Universitatea București